

**Így élek immár harminc éve:
futva, lebukva, újra körülnézve.
Hallgatódzva: hol, ki zuhant
földre?**

**Fontolgatva: várjak-e még többre?
Szétzilálva minden csupasz bok-
rot,
mert csapda lehet egy kapu, egy
oszlop,
s ha befordultam az utcasarkon,
visszanézve: követnek vajon?
Postámat rendre számon tartva:
hiába várok megint egy lapra?
Kivigyázva látogatóm arcát:
az új vádhoz merről gyűlnek ak-
ták?**

(Lénárd Ödön)

BULÁNYI GYÖRGY

TERÉZ ANYA EMLÉKEZETE...

*Írást ajánlom a testvéri albán nép egészségének, minden lá-
nyának, minden fiának.*

Nehéz nap végén telefon cseng. Felveszem a kagylót. Kedves női hang kér: írjak nekrológot Teréz anyáról. Védekezem: nem az én műfajom, s hogy rendre mondom minden lelkigyakorlatozómnak: kell tudnunk nemet is mondani. Magamban közben megállapítom: nekem még sose sikerült. Végül is kérek 24 óra gondolkodási időt. Elkezd dolgozni az agyam s a szívem. Másnap reggel leülök szövegszerkesztőm elé.

A vájt fülük sejthetik, hogy a címet "koppintotam". Majd másfél száz évvel ezelőtt egy nagykőrösi magyar tanártól kért a Széchenyitől alapított Tudós Társaság nekrológot. Megszületett e kérésből irodalmunk egy gyöngyszeme: a Széchenyi emlékezete. Kései magyar tanárként próbálok most tőlem telhetően - Arany Jánostól is merítve ihletet - emlékezni Teréz anyáról.

Összesen annyit tudok róla, amennyit tudhat hazánkban bárki katolikus erről az albán szerzetesnőről. Egy Balaton-felvidéki kicsiny házban írom e sorokat, ahol nem tudok levenni könyvespolcomról semmit, ami tágíthatná ismereteim róla. Annyit tudok csak, hogy valamikor elment a harmadik világ egyik legszegényebb pontjára, az indiai Kalkuttába. Ott szerzetesnővér-társaival összeszedte az utcákon heverő haldoklókat, azokat házába vitte, s gondoskodott róluk, hogy emberhez méltó körülmények között fejzessék be életüket. Nem tudom, hány és hány esztendőn, vagy évtizeden keresztül tette ezt, amíg annak híre hozzánk, a vasfüggöny mögé is, eljutott.

XXIII. évfolyam 5. szám 2016. május

A Koinónia régebbi számai elérhetők: www.faragoferenc.webnode.hu

Bulányi Gy. Teréz anya emlékezete	3133
Bulányi Gy. Válaszom Dr. Nagy Bálintnak	3135
Dyp. Könyvajánló...	3137
Rozán E. Drámaajánló...	3139
Dryp. Kerti napló	3140
Máté-Tóth A. Zug	3142
Király I. Adástörvényi megfontolások	3143
Végh Gy. Búcsú a fegyverektől	3145
Merza J. Lélekvarásra...	3146
Garay A. Mit nem mondott el Jézus?	3146
Lénárd Ö. Koncentrált támadás (1.)	3149
Kőszeginé M. Mindennapi kenyerünket...	3156
Hollai K. Az úgynevezett szentségek (1.)	3158
Barcza B. Az emberhalász önvizsgálata (4.)	3158
Bulányi Gy. Egyházrend	3160
Faragó F. Tanyai szilánkok	3162

«Az emberi elköteleződés folyóirata – családunkért, nemzetünkért, mindenkiért – Isten Országá megvalósulásáért.»

Elérhetőség: koinonia.tarsak@gmail.com

A Bokor közösségek tagjai számára ekkor már nyilvánvaló volt, hogy a jézusi örökség kihagyhatatlan része az irgalom, a rászorulók megsegítése. Több mint negyedszázada foglalmaztuk meg: Jézus tanítványának csak sok lehet a fizetése-jövedelme. Ez azt jelentette számunkra, hogy akármilyen keveset is keresünk, annak legfeljebb 90%-át költhetjük el magunkra, családjunkra. Legalább 10 %-a a szegényeket - mégpedig a legszegényebbeket - illeti, hiszen javainknak mi csak sáfárai vagyunk, azok tulajdonosa a Mennyei Atya. "Isten a szegények részét a gazdagoknál tette le" - tanultuk gyermekkorunkban a hamvai református pap, Tompa Mihály, szép verséből is. Magunkat, a második világban élőket, a gazdagok közé soroltuk - ez a magyarországi GNP-ből, az egy főre eső nemzeti jövedelem dollárösszegéből, nyilvánvaló volt

számunkra. Úgy tudtuk: a harmadik világot kell segítenünk. Azok a testvéreink, akiktől a pártállam elfelejtette elvenni nyugati útlevelüket, "kísibolták" összedobott forintjaikat, s odakint már volt módjuk elküldenüök Teréz anyának. Miért éppen neki? Azért, mert ő látszott számunkra a leghitelesebb személynek azok között, akik a harmadik világ nyomorúságának enyhítésén fáradoztak.

Emlékszem, hogy valamikor megkereste őt egy nyugati forgató csoport, hogy filmet készítsen munkájáról. Teréz anya először tiltakozott művének ilyesfajta propagálása ellen,

aztán imádkozott, s végül is engedett. Let us make something beautiful for God - mondta, azaz "Csináljunk valami szépet Istenért!"

Hát mi szépet csinált is ez a ki tudja mily kevés iskolai osztályt is végzett, nagyon is kicsi - a szó legmagasztosabb, mert jézusi értelmében vett - nővér, aki beírta nevét, azt hiszem, az emberiség történetébe, s aki életével fél világnak adta tudtára, hogy a világ egyik zugában él egy kicsiny nemzet, az emberiségnek alig fél ezrelékét kitevő nép, az albán, melynek alighanem Szkender bégnél is nagyobb - nem fia, hanem - lánya viseli a Teréz anya nevet. Szkender bég a törökökkel vívott harcokban a kardjáról lett híressé - az ozmán hódítás ellen védekező népek, köztük a mienké körében is. Teréz anya nem a kardjáról, hanem a haldoklókat magához ölelő karjáról lett tiszteltté mindenütt, ahol az Isten szívéből formált emberi szív meg tud dobanni az elesettekért.

Nagy szó, de mégis kimondom: üdvtörténeti távlatban szeretném megragadni Teréz anya életét. Jézus a Golgotán halt meg. Teréz anya - hogy Petőfikkal szóljak: "ágyban s párnák között". Ide kívánczok számomra harmadikul - eszmei ellenfele: Kossuth Lajos megtisztelő szavával - "a legnagyobb magyar", Széchenyi István személye, aki egy nemzet "csinosodásának" szentelte életét, s a végeredmény miatt - forradalom, szabadságharc, annak elbukása s önkényuralom -, és önmagát téve felelőssé a végkifejletért, talán nem is tiszta öntudattal, önkezeléssel vetett véget életének. "Ott essem el én a harc mezején" énekelte a fenti szabadságharcot vállaló és kardot ismerő Petőfi; "Próféta nem veszhet el Jeruzsálemen kívül" - mondta a kardot nem ismerő Jézus. Az egyiket talán kozák katona vágta le, a másikat saját vallásának-nemzetének főpapja juttatta - ugyancsak erőszakos, ám - kereszt-halálba. Kardot ismerés és erőszakos halál - az egyik oldalon (Petőfi, Széchenyi). Kardot nem ismerés és erőszakos halál - a másik oldalon (Jézus). Teréz anya pedig egy harmadik oldalon: a kardot nem ismerés és az elmaradt kivégzés oldalán. A három oldal egy egyetlen könyv három lapján található; s a könyv címe: Akik jót akartak.

Kritikát olvastam néhány hónapja egy jeles nyugati folyóirat hasábjain Teréz anya életéről. Arról szolt, hogy miért is tudott ő "ágyban s párnák között" meghalni. Azért nem égett el ő - mondta a kritikus - korunk akárminő jellegű hatalmasainak valamelyik "máglyáján", mert nem szolt hozzá azokhoz a társadalmi struktúrákhoz, melyeknek szomorú gyümölcse, hogy Kalkuttában és mástutt az utcákon haldokolnak emberek. Persze, hogy megbecsülték őt, ha nem volt szava azok ellen, akik haszonélvezik és támogatják azt a politikai, gazdasági, társadalmi - bizony nem rendet -, hanem istenellenes és égbe kiáltó rendetlenséget, amely a Föld nem kicsiny részén ilyen állapotokat eredményez. Még bűnrészességgel is vádolták: munkájával csak segít fenntartani ezeket az állapotokat.

Az olvasó talán érti már, hogyan is akarhatok üdvtörténeti távlatokban emlékezni Teréz anyáról. Kinek az útja az Út? Szeretném, ha a Jézust egyedüli Útnak valló olvasó nem botránkoznék meg kérdésemen. Az ember Istentől kapott tiszte, hogy gondolkodjék. Akármiről, de főleg Isten akarataról, az Ó Országáról, s arról, hogy ennek az Országának mi is a dikaiosüné-je, azaz ebben az Országban mi az, ami Istennek tetsző (vö Mt 6,33). Tisztünk ez, ha egyszer jézusi örökségünk, hogy megvalósítsuk Isten Országát. Ezért lettünk tanítványává, ha ugyan merjük magunkat annak vallani. Vallom a Zsinattal: "Az isteni törvény rendelkezéseit lelkiismeretében fogja fel az ember; köteles is lelkiismeretét minden tevékenységében hüen követni, hogy eljusson. Istenhez" (DH 3). Nem ítélkezünk senki lelkiismerete fölött, csak kutatjuk Isten akarátát. A szubjektív jószándékot nem vitatjuk; az ember örök sorsa szempontjából, Isten színe előtt egyedül ez a döntő, csak azt kutatjuk: mi látszik ma és itt megteendőnek, hogy előbbre jussunk az egyetlen Úton.

Teréz anya életét üdvtörténeti mérlegre tenni számomra annyit jelent, hogy megkérdem: mi ma a hatékony, isten- akarta út ahhoz, hogy megszülessék a szeretet civilizációja a Földön? Hogyan lehet a nekünk lakásul a Földet ajándékozó Isten közös asztalához odaültetni mind a hatmilliárd embertársunkat? Vagy szerényebben: miként lehetne kisebbíteni a GNP-beli különbségeket? A végül is az emberi szabadságot lábbal tipró marxista kísérlet európai kudarca után mi visz előbbre minket? A jézusi örökség kihagyhatatlan elemét megfogalmazó Hegyi-beszéd válasza ez: A szelídek fogják örökölni a Földet. Jézus útja és Teréz anya életútja egybecseng. Egybe, mert Jézus körben járt jót cselekedvén, s állította, hogy második eljövetelekor azoknak fogja átadni a kezdettől fogva nekik készített Országot, akik megettették az éhezőket. Teréz anya a szegényekért élt, Jézus tanítását követve; és Teréz anya szelíd volt, ahogyan Jézus tanította, amikor hüvelyébe dugatta Péterrel a kardot.

De Jézus társadalomkritikát is gyakorolt, s vallásának főpapja, Kaifás kivégeztette, mert attól tartott, hogy Jézus mozgalmából előbb-utóbb lázadás fog kibontakozni az Izraelt megszállva tartó Római Birodalom ellen (Jn 11,50), ami végzetes következményekkel jár majd a